

Türkiye Kadastrounun Gerçekleri

Erol KÖKTÜRK*

Ülkemizde “kadastrounun ne olduğu”nun, “ne olması gerektiği”nin gereği gibi anlaşıldığından söz etmek zordur. Nerdeyse “kadastro” ile “tapu” sözcükleri, özdeş sözcükler gibi kullanılmaktadırlar. Öyle ki, “kadastro, tapu vermektir,” biçiminde bir algılayış egemendir. Bu algılama ise yanlıştır. Kuşkusuz tapu ile kadastro çok yakın, akraba kavramlardır. Ancak kadastrounun tapuya yönelik işlevlerinin dışında da işlevleri vardır. Bu işlevler ise, uygarlık tarihi içinde ortaya çıkmışlardır. İnsanların toprakla olan ilişkilerindeki değişimler, kadastrounun içeriğini de zenginleştirmiştir. Ülkemiz kadastrounun bu değişim yürüyüşündeki konumu ise, geri saflarda kalmıştır. Bu nedenle de bugün ülkemizde kadastro denilince, içeriksel zenginlikten söz edilemez.

İnsanoğlunun uygarlık yürüyüşünde kadastrounun kazandığı en önemli boyutlar, “vergileme”, “mülkiyet”, “ekonomi” boyutlarıdır. Bu boyutlara zaman içinde, savunma, yargı, kentleşme, mekan planlama, arsa ve arazi düzenlenmeleri, mühendislik projelerinin hazırlanması, toprakla ilgili her türlü tasarım ve uygulama ile çevre ve doğa koruma önlemlerinin sağlıklı biçimde alınması da eklenmiştir. Bu işlevler Avrupa kadastrounda “hukuk, yönetim, ekonomi, çevre” kavramlarında özetlenmektedir. Çünkü bu kavramlar bugünün ve geleceğin toplumlarının ana sütunlarını oluşturmaktadır. O zaman, bunların mekan ayaklarında kadastrounun verileriyle ilişkilenecekleri zorunlu olmaktadır.

Kadastro, toplumsal bir olgudur. Toplumun gereksinmelerinin karşılanmasında işlevler üstlenmektedir. Toplumun yapısının ve gereksinmelerinin değişmesiyle kadastrounun kapsamının ve özelliklerinin de değişmesi, bu özelliklere bağlı olarak da kadastrounun hedeflerinde ve temel ilkelerinde değişmelerin olması doğal bir ilişkidir. Bu kapsam “çok amaçlı kadastro” olarak nitelenmektedir.

Bugün kadastro konusunda bürokrasi ve parlamento düzlemindeki tartışmalarda, sınırlı sayıdaki milletvekili dışında, kastroyu yeniden tanımlama çabası göze çarpmamaktadır. Dahası buna dönük çabaların etkili olmasına karşı direnilmektedir. Kastrounun sözü edilen kapsamda algılanışından uzak bir yaklaşımda ısrar edilmektedir. Kadastro, Cumhuriyeti kuranlarca, 1925 yılında çıkarılan 658 sayılı Kadastro Yasası’nda bugün bile özlenen bir yaklaşımla ve kapsamda ele alınmıştır. 1926 tarihinde, uygarlaşma sürecimizin en önemli adımlarından olan Medeni Kanunda taşınmaz mülkiyeti ile olarak getirilen düzenlemeler, kadastro yasasına tek boyutlu olarak yansıtılmıştı. Ülkemizde 1934 yılından bu yana kadastro yasaları kastroyu, “Taşınmazların hukuki ve geometrik durumlarını belirlemek,” olarak tanımlamakta ve amacını da, “Medeni Kanunun öngördüğü tapu sicillerini kurmak,” olarak belirlemektedir. 21. yüzyılın bu ilk yıllarında Türkiye’de kastroyu bu tek boyutlu, tek ögeli kapsamda tutma tutuculuğu, ülkemize çok şey yitirtmektedir.

85 yıllık deneyim, kastrounun tepeden tırnağa yeni bir yaklaşımla ele alınmasını, faaliyetlerinin, görevlerinin, standartlarının, iş süreçlerinin günün gereklerine uyarlanmasını kaçınılmaz kılmaktadır. Toplumsal huzur için, ekonominin işleyişine katkı için, adil vergileme için, mekana yönelik yatırımların sağlığı için bu zorunludur.

Türkiye kastroosu bugüne kadar 35 milyon dolayında parseli ışığa kavuşturmuştur. Nüfusumuzun 70 milyon dolayında olduğu göz önünde tutulursa, kastrounun ne kadar geniş bir yurttaş topluluğunu ilgilendirdiği ortaya çıkmaktadır. Ancak “şeytan, tarlaların sınırındadır,” diyen Anadolu deyişi anımsanırsa, taşınmazlar alanında sorunlar olduğu da ortaya çıkmaktadır. Bugün bile hukuk

mahkemelerindeki davaların 1/3'ünün taşınmaz mülkiyetiyle ilintili olduğu bilinmektedir. “Toplumsal huzur” ve “sınır barışı” kavramlarıyla anlatılmak istenen, bu sorunların sağlıklı kadastro ile ortadan kaldırılmalarıdır. Öte yandan ülkemizde, gayrimenkul yatırım ortaklıklarının (GYO), tartışılan mortgage sistemlerinin, emlak vergileme dizgesinin, kredilemenin, ipotek dizgesinin sağlıklı işlemesi, güvenilir, güncel bir kadastro ve tapu sicili dizgesi ile olanaklıdır.

En önemlisi de mekansal planlama kararlarının sağlıklı olarak verilmesinde, kadastronun sunacağı verilerin önemidir. Günümüzde “mekansal temel veriler” arasında çok önemli bir yeri olan kadastro verilerinin göz ardı edildiği bir planlama yaklaşımının başarı olasılığı azalacaktır. Bu eksikliğe “parçalanmış kadastro anlayışı”nı da eklemek gerekir. Kadastro kavramı, taşınmazlar kadastrusu, orman kadastrusu, mera kadastrusu, afet kadastrusu diye parçalanmıştır. Bu parçalanma, eşgüdümsüzlüğün en temel sorunlardan biri olduğu ülkemizde, bir bütün olarak kadastrodan beklentilerin istenilen kalitede, düzeyde ve standartta gerçekleşmemesine neden olmaktadır.

Ülkemizde 1925 yılından bu yana 521.456 kadastro haritası üretilmiştir. Bu haritalar, 7 farklı üretim yöntemiyle (sayısal, kutupsal, grafik, fotogrametrik, prizmatik, foto plan, diğer), 12 farklı ölçekte (1/20000, 1/10000, 1/5000, 1/4000, 1/3000, 1/2500, 1/2000, 1/1000, 1/500, 1/250, 1/200, diğer), ve 13 farklı altlıkta (astrolon, karton, polyester, alüminyum, diazo, kağıt, fotoğraf, ozalit, film, asetat, aydinger, muşamba, diğer) üretilmişlerdir. Grafik haritaların yanı sıra, ülke koordinat sisteminde, yerel sistemlerde ve ITRF96 sisteminde üretilen kadastro haritaları vardır. Bu haritalardaki verilerin % 60'nın yenilenmesi gerektiği ise resmi belgelerde belirtilmektedir. Bu % 60'lık eskimeye karşın, 2001 yılında değiştirilen Medeni Kanununun 719. maddesine göre, “*Tapu planları ile arz üzerindeki işaretler birbirini tutmazsa, asıl olan plandaki sınırdır,*” denilmektedir. Medeni Kanununun 344 maddeden oluşan Eşya Hukuk Kitabı'nda, kadastro kavramı geçmemekte, dolayısıyla yanlış biçimde “tapu planı” nitelmesi kullanılmaktadır. Bu yanlışlık bir yana, yanlış ve yetersiz tapu planlarının (kadastro haritalarının) iyileştirilmesi düzeneklerini Türkiye Kadastrusu geliştirebilmiş değildir.

Kadastro hizmetinin ilk kez götürülmesinden sonra oluşan değişiklikler sağlıklı biçimde izlenemediğinden, veriler güncel tutulamadığından, zemin-kadastro haritası ilişkisi bozulmuştur. Özellikle büyük kentlerde bu konu ivedidir. İstanbul'un kadastrusu 1967 yılında, Ankara'nınki 1925 yılında, İzmir'in ki 1952 yılında, Adana'nın ki 1955 yılında, Konya'nın ki 1936 yılında bitirilmiştir. O günlerin olanaklarıyla teknolojileriyle üretilen altlıklarda bugün sıkıntılar yaşanması normaldir. Bu kentlerdeki kadastroları, önerilen değişikliklerle günümüzün çağdaş kadastroları düzeyine çıkartmak olanaklı değildir.

Ülkemizde üretilen 521.456 adet kadastro haritasının 110.817'si yerel koordinat sistemlerinde üretilmiştir. Harita bilgilerini sağlama ve kullanma konusundaki kuralların gizliliği güçlendirmesi, ulusal güvenlik kavramını ön plana çıkarması nedeniyle, ülke nirengi ağının koordinatlarının 1994 yılına kadar tüm harita çalışmalarında (kamu ve özel sektör tarafından) kullanılamaması, yersel yöntemlerin kullanıldığı nerdeyse her kadastro bölgesi için ayrı bir yerel (lokal) koordinat sistemi oluşturulması sonucunu doğurmuştur. Bugün bu sistemlerin tek bir koordinat sistemine dönüştürülmesi, Türkiye Kadastrusu'nun çözmesi gereken sorunların başında gelmektedir. Öte yandan sözü edilen kadastro haritalarının 97.073'ü ise grafiktir. Yani bu haritalar bir koordinat sistemine dayanmamaktadırlar. Bu haritaların araziye uygulama kabiliyetleri ya yoktur, ya da tartışmalıdır. Ama bunlar, mülkiyet tüzesi anlamında, tüzel varlıklarını sürdürmektedirler. Bugün bu sorunların sürmesi, Türkiye Kadastrusunun çağdaşlığını tartışmalı duruma düşürmektedir.

Ülkemiz kadastrusu, yukarıda değinildiği gibi, “ölçü değerleri”ne değil, “plan”a değer veren bir kadastrodur. Ancak kadastro müdürlüklerinin arşivlerinde yer alan, belirtildiği gibi, tüzel varlıklarını sürdüren bazı paftaları ele almaya korkulmaktadır; *bir parçası elimde kalacak*, diye... Bantlarla yapıştırılmış kadastro paftalarının sayısı hiç de az değildir. Kadastro çalışmalarının sonucunda hangi atlık kullanılırsa kullanılsın, eskir, yıpranır, ömrünü doldurur. Çünkü paftalar arşiv belgesi değildir, kullanılan belgelerdir. O zaman eskimiş, lime lime olmuş, yıpranmış paftalardan değer alınması gerektiğinde, geçerlilik dayanağının ölçü değerleri olması gerekir. Böyle bir tüzel düzenleme

yapılmalıdır. Bu konu da, tapu planları kavramı ile birlikte, 2001'deki Medeni Kanun yenilemesi sürecinde sektör olarak seyrettiğimiz bir konudur.

Kadastronun çağdaşlaşması konusunda son yıllarda ortaya çıkan en önemli fırsatlar, 1999 Marmara Depremi sonrasında denk gelmektedir. Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti, Uluslararası İmar ve Kalkınma Bankası'ndan, Marmara Depremi Acil Yeniden Yapılandırma (MEER) Projesi'nin finansmanı için bir kredi almıştır. Proje, 23 Kasım 1999 tarihli 4517-TU numaralı ikraz ile Dünya Bankası kredisinden finanse edilmiştir. Amaç, “*bölgedeki yaşam koşullarının iyileştirilmesi, ekonominin gelişimi ve desteklenmesi, deprem risk yönetimi ve deprem zararlarının azaltılması için kurumsal bir çerçevenin geliştirilmesi, bu doğrultuda yeniden yapılanma,*” olarak ortaya konmaktadır. Marmara Depremi Acil Yeniden Yapılandırma (MEER) Projesinin alt bileşenlerinden biri “A4-Kadastro Yenilemesi ve Arazi Yönetimi”dir. Projenin A4 alt bileşeninin temel hedefi, “*Marmara Deprem Bölgesinin yeniden yapılandırılması ve gelişimi için bir araç olarak Marmara Deprem Bölgesi Arazi Bilgi Sistemi (MERLIS)'nin kurulması*”dır. Yani deprem bölgesinin arazi bilgi sistemi tasarımı, geliştirilmesi ve oluşturulması ile ilgili çalışmalar yapılmasıdır.

Resmi belgelere göre yapılanlar şunlardır:

1. Bilgi sisteminin temel jeodezik altyapısını oluşturacak TUTGA Sıklaştırması; Kocaeli, Sakarya ve Yalova illeri idari sınırları içinde toplam 9351 km²'lik alanda 14 adet TUTGA noktasına dayalı olarak 39 adet C1 ve 320 adet C2 noktası üretilmiştir. 586 adet yeni nivelman noktası tesis edilmiştir. İşin toplam bedeli 94.868,00 YTL'dir.
2. Depremden zarar gören Kadastro ve Tapu Müdürlükleri binaları yerine Yalova, Sakarya, Kocaeli, Hendek ve Kandıra illerinde toplam 2.161.911,87 YTL bedelle hizmet binaları inşa edilmiştir.
3. 58.734 ha alanda 1684 adet 1/1000 Ölçekli Sayısal Fotogrametrik Haritalar 4.241.057,74 YTL bedelle yaptırılmıştır. Bu işin kabulü 2006 yılında yapılmıştır.
4. Sakarya-Hendek'te 800 km² alanda yenileme ve tesis kadastro ihale alanlarımızı da içerecek şekilde, ± 1m çözünürlükte ve ± 1,5m (RMSE) koordinat hassasiyetinde ortorektifiye edilmiş uydu görüntüleri, 24000 USD + KDV bedelle temin edilmiştir.
5. 93 köyde 103.877 parselin (43693 ha alan) 6.170.102,30 YTL bedelle Tapu ve Kadastro Bilgilerinin Yenilemesi yaptırılmıştır.
6. 101 köyde 90.650 adet parselin (37943 ha alan) 4.610.455,00 YTL bedelle Tesis Kadastro yaptırılmıştır.
7. MERLIS çalışmalarında kullanılmak üzere 5 adet Danışman toplam 190.000 USD bedelle 17,5 ay çalıştırılmıştır.
8. Merkez ve Marmara Deprem Bölgesi Tapu Sicil ve Kadastro Müdürlüklerinin Donanım ve İletişim Ağı Alımı ve Kurulumu işi kapsamında; Merkez Sistem Odası kurulumu, MERLIS kapsamındaki birimlerde geniş alan ve yerel alan iletişim altyapılarının sağlanması, İstemci ve sunucu bilgisayarların, çevre birimlerinin, temel (COTS) yazılımlarının tam entegre çalışır şekilde anahtar teslimi, test ve değerlendirme, hazır yazılım (COTS) kullanımı, eğitim, kurulum-işletime alma ve garanti işleri 6.220.852 USD bedelle yaptırılmıştır.
9. 25 Adet Elektronik Takeometre (1 ihale paketi) ve 27 adet GPS Sistemleri ve Çevre Birimleri temini ve eğitimi (3 ihale paketi) sağlanmıştır.
10. Var olan kadastro paftalarının sayısallaştırılması ve entegrasyonu hedeflenmiştir. Ama 2004 yılında yapılan ihale iptal edilmiştir.

Şimdi amaç ve yapılanları değerlendirmeyi okuyanlara bırakmakla yetineceğim. Ortada ciddi biçimde sorgulanması gereken bir durum yok mudur? Bir amaç-sonuç kopukluğu ya da sapması yok mudur? Bir planlama ve hedef yanlışlığı göze çarpmamakta mıdır? Projenin adındaki LIS ile yaratılan sonuçlar örtüşmekte midir?

Günümüzde “e-Devlet” kavramı ülkelerce bir hedef olarak konulmaktadır ve benimsenmektedir. Bu hedefe varılmasında, mekan boyutunun göz ardı edilmesi söz konusu değildir. Coğrafi bilgi sistemleri, kent bilgi sistemleri gibi kavramlar ilgi görmektedir. Kurumlar bu sistemleri kurmaya

yönelmektedirler. Ancak kadastro verileri, sayısal formda ve hukuken geçerli olarak ülke genelinde sunulamadığından, bu sistemlerin kuruluşunda göz ardı edilmektedirler. Bu göz ardı ediş, sistemlerin yetersiz veri temelinde kurulmalarına neden olurken, uzun erimde maliyetleri de artırmaktadır. Öte yandan kadastro verilerinin ülke ölçmeleriyle bütünlenmesi sonucu ortaya çıkan “mekansal temel veriler (geobasisdaten)”, artık mekansal bilgi sistemlerinin veri tabanı olarak algılanmaktadır ve kabul görmektedir. Bu da ülke ölçme verilerinin üzerindeki kullanım kısıtlamalarının kaldırılmasını zorunlu kılarken, bunların kadastro verileriyle eşgüdümlemesi tüzel, kurumsal, teknolojik yeni yapılanmaları gündeme getirmektedir.

Türkiye’de kadastro hizmetinin tüm ülke coğrafyasına götürülmesi, eskiyen ve günün gereksinmelerini karşılayamayan kadastro verilerinin yenilenmesi, kadastronun tüm verilerinin mekansal bilgi sistemlerinin zorunlu altyapı verileri olarak kabul edilmesi, bunların yasal dayanaklara kavuşturulması, bu verilerin yaşatılması ve sürekli güncel tutulması düzeneklerinin kurulması, koordinat sistemi-altlık-ölçek farklılıklarının giderilmesi, veri üretim ve değişim standartlarının oluşturulması, verilerin güvenilirliğinin ve kalitesinin yükseltilmesi en temel hedefler olarak ortaya çıkmaktadır.

Ancak bu hedeflerde öncelik sıralaması önemlidir ve yaşamsaldır. Türkiye kadastrusunun önceliği, kadastronun yenilenmesi, var olan bilgilerinin bilgi sistemlerine uyarlanması sorunudur. Başta yenileme çalışmaları olmak üzere sözü edilenler yapılırsa, Türkiye Kadastrosu uygarlık yürüyüşünün bugünkü aşamasında alması gereken yeri almış olacaktır. Ters durumda sorun üretmeyi sürdürecektir.

Bu noktada bir noktanın altının özellikle çizilmesi gerekmektedir: Kadastronun siyaset düzlemindeki algılanışı... Çünkü kadastro siyasasının oluşturulmasında, bunun tüzel temellerinin oluşturulmasında TBMM içi ve dışı siyasal düzlem önemlidir. Önemsenmelidir. Ülkemizde toprak düzenlemelerinin algılanmasına ve geliştirilmesine dolaylı ve doğrudan sayısız katkılar yapmış olan Prof. Dr. Walter SEELE, 1994 yılında İstanbul’da verdiği “İmar Sorunları ve Arazi Kullanımı Üzerine Konferanslar” sırasında kendisine sorulan bir soru üzerine, büyük bir ülkede, genel olarak arsa politikasının hazırlanması ve uygulanması konusundaki koşulları sıralarken şu 2 noktaya öncelikli olarak vurgu yapar: (1) **Birinci planda ve öncelikle**, geniş kapsamlı bir arsa ve arazi politikasının “**siyasiler ve yöneticiler tarafından benimsenmiş olması**” gerekir. Yalnızca benimsenmiş olması da yetmez. Bunun uygulanması için gerekli isteğin de var olması gerekir. Böyle bir politika, ancak devlet tarafından oluşturulabilir, devlet tarafından hazırlanabilir. (2) **İkinci olarak**, böyle bir politikayı uygulamak üzere, “**çok iyi yetişmiş teknik elemanlara**” gereksinme vardır. En iyi arsa politikası bile hazırlanmış olsa, iyi yetişmiş teknik elemanlar olmadan bunun uygulanması olanaklı olmaz. Eğer iyi yetişmiş teknik elemanlar yoksa, toprak düzenlemeleri konusunda uzmanların yetiştirilmesine gereken önem verilmezse, yapılan çalışmalar boşa gider.

Bu vurgulardaki “arsa” ve “arazi” sözcüklerinin yerine “kadastro” yazsak, vurgunun anlamı ve önemi olduğu gibi korunur. Ülkemizde en önemli boşluk, siyaset düzleminde karşımıza çıkmaktadır. Siyasi partilerin izlencelerinde ve temsilcilerinin TBMM düzlemindeki (özellikle bütçe görüşmeleri döneminde) ya da dışındaki konuşmalarında ortaya çıkan, kadastronun niteliği ve geleceği konusundaki algılayış düzeyi üzücüdür. Burada çuvaldızı siyasilere değil, harita-kadastro sektörünün kendisine batırması gereği özellikle vurgulanmalıdır.

SEELE’nin vurgusunun ikinci yanı insan kaynaklarıyla ilgilidir. Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü’ne özellikle kadastro penceresinden bakıldığında görünen şudur: 325 Kadastro Müdürlüğünde 6.770 personel çalışmaktadır. “Kontrol Mühendisi” unvanıyla 314, “Mühendis” unvanıyla 295 meslektaşımız kadastro alanından görev yapmaktadır. Genel Müdürlük ve Bölge Müdürlüklerindeki mühendisler de eklenirse, ülkemizdeki toplam harita mühendisi potansiyelinin % 7-8’inin kurumda görevli olduğu görülmektedir. Bu niceliğin niteliğini yükseltmek de önemli bir görevdir. Bu potansiyelden yalnızca hizmet boyutunda değil, düşünsel boyutta da yararlanmak, kurumun düşünsel ve hizmet açısından yenilenmesinde bu potansiyelin dinamiklerini harekete geçirmek gerekmektedir. Kurumun bu açıdan beklenen kurum içi dinamizmi yaratabildiğini söylemek güçtür.

Kadastro konusunda önemli bir eksiklik de eğitim alanında ortaya çıkmaktadır. Kadastro Bilgisi derslerinin de içinde yer aldığı Arazi Yönetimi (Kamu Ölçmeleri) anabilim dallarının ve ders gruplarının üniversitemizdeki bölümlerimizde ele alınışları da ayrıca değerlendirilmek zorundadır. Bu dersler grubuna, bu anabilim dallarında görev alan öğretim üyelerine ve yardımcılara, bu alanda akademik çalışma yapmak isteyen meslektaşlara yönelik yaklaşımların sorgulanması gerekir. Bugün arazi yönetimi uzmanlık dalının doçentlik bilim dalları arasında yer almamasından dolayı sektörün rahatsızlık duyması, bunun düzeltilmesi için çaba harcaması gerekir.

Değınmek istediğım bir diğır konu, Kadastro Kongreleri... Bu etkinlik Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü ile birlikte Odamız Genel Merkezi tarafından düzenlenmektedir. Bugüne değın ikincisi düzenlenen (2006, 2008) Kadastro Kongreleri, sonuçları ve etkileri bakımından ayrıca değerlendirilmelidir. Ne derece amacına ulaşmaktadır? Kadastroda değışimin önderliğini yapabilmekte midir? Sonuçları önemsenmekte midir ve yaşama geçirilmekte midir? Bunların ayrıca irdelemek gerekir.

Burada bir konuya değınmekle yetineceğım: Taşınmaz değırleme konusu... 2006 yılında yapılan 1. Kadastro Kongresi'nin Sonuç Bildirgesi'nin "İstanbul ile Hakkari Aynı Değırde Mi?" alt başlığı altında şöyle deniliyor:

"Kadastronun bir başka boyutu da taşınmaz malların gerçek değırlerinin belirlenmesidir. Kadastro sistemimizin planlama, uygulama, kıymet takdiri gibi faaliyetler ile bağlantılı ve koordineli bir hale getirilmesi ve bu alanda daha da rasyonelleştirilmesi ve entegre olması yönünde zorunlu bir gereksinim vardır.

Taşınmaz değırleme faaliyetleri, dinamik arazi idare sistemlerinin en temel bileşenlerinden biridir. Bu faaliyetler birçok Avrupa ülkesinde tapu ve kadastro idareleri tarafından yürütülmektedir. Bu bağlamda, ülkemizdeki değırleme çalışmalarının da yurt düzeyinde daha sağlıklı bir yapıda yürütülebilmesi için, Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğüne önemli görevler düşmektedir.

Kamulaştırmada, kentsel dönüşümde, imar uygulamalarında, emlak vergisinde, alım satım işlerinde önemi giderek artan "değır kadastro" Tapu Kadastro Genel Müdürlüğü görevleri arasında ivedilikle yer almalıdır."

Burada doğıruların yanı sıra birkaç yanlış vardır: (1) Kadastronun bir başka boyutu da taşınmaz malların gerçek değırlerinin belirlenmesi, hiç olmamıştır. (2) Hele hele değırlemeciler "gerçek değır" diye bir değırin olmayacağını iyi bilirler. (3) "Değır kadastro", tarihsel süreçte karşılaşılan bir kadastro kategorisi ve terimi değildir. (4) "Değır kadastro", Tapu Kadastro Genel Müdürlüğü görevleri arasında ivedilikle yer alamaz. Çünkü Avrupa başta olmak üzere, gelişmiş dünya ülkelerinde, kadastro kurumlarının görevleri arasında değırleme konusu yer almaz. Değırler, kadastro verileri arasında yer alır. Ama değırlemeyi kadastro kurumları yapmazlar. Çünkü değırlemenin, yansız, bağımlı olmayan, özerk, nesnel düşünecek ve davranacak değırlemeciler tarafından yapılması gerekir.

Belirtmek gerekir ki, Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü'nün değırleme alanına ilgi göstermesi sevindiricidir ve yerindedir. Ancak bu konuyu üstlenmeye niyetlenmesi, kanımca doğru değildir. Kurum bu alanı 75 yıl önce terk etmiştir. Taşınmaz değırleme konusunda bir birikimi, deneyimi, yapılanması yoktur. Kurumun bugünkü gündemi de bu değildir. Bugünkü gündemi, mekansal bilgi sistemleri olmak zorundadır.

Kadastro Kongreleri, kadastroda değışim düşüncesinin filizlendiğı etkinlikler olarak, eylem planlarının yapıldığı etkinlikler olarak, sektörde değışim düşüncesinin filizlendiğı etkinlikler olarak düzenlenmeye devam edilmelidir.

Şunu belirtmek, öznel düşünmek değildir: ***Türkiye Kadastro, şu andaki gerçekliğiyle ve tablosuyla 21. yüzyılın gereksinmelerini karşılayamaz.*** İçinde bulunduğumuz yüzyılın gereklerini doğru

okumak, kadastroyu bu gereklerin bir parçası yapmak sektörümüzün öncelikli görevlerinin başında gelmektedir. 25 yıl önce HAKAR'la kaçırdığımız treni izlemek yerine, son kompartımanına atlamaya çalışmak, en önemli sektörel hamlemiz olabilir.

Tüm yazılanlar ve dile getirilmeyenler bütününde baktığımızda, ülkemizde kadastroya daha geniş bir açıdan bakmanın, çok amaçlı bir kapsama yönelmenin, çağdaşlaşma adımlarının en önemlilerinden birisi olacağını söylemek abartılı olmayacaktır.

* Prof. Dr., Kocaeli Üniversitesi, Jeodezi ve Fotogrametri Mühendisliği Bölümü

Not: Bilgi Edinme Yasası kapsamındaki istemlerim üzerine tarafıma gönderilen ve bir bölümü bu çalışmada değerlendirilen veriler için Tapu ve Kadastro genel Müdürlüğü'ne teşekkür ediyorum. Ancak Genel Müdürlükten İstanbul Bülten'in 3. sayısındaki "kurum tarihi" ile ilgili uyarımın gereklerini yerine getirmesini de bekliyorum.